

Το αντίδοτο στην ακηδία

Στα έργα των πατέρων της Εκκλησίας μας συναντούμε συχνά τον όρο ακηδία. Η λέξη αυτή σημαίνει, στη θεολογική γλώσσα, την κατάσταση της ψυχής, που χαρακτηρίζεται από έντονα αισθήματα απογοήτευσης και απελπισίας και έλλειψη κάθε ενδιαφέροντος και προσπάθειας για τα πνευματικά. Στην κατάσταση αυτή οδηγείται ο άνθρωπος, που είναι ευάλωτος στις θλίψεις και τις επιθέσεις του πονηρού, εξαιτίας της μικρής ή ανύπαρκτης σχέσης του με την προσευχή και τη λατρευτική ζωή, που τροφοδοτούν και ενδυναμώνουν την ψυχή.

Σε έναν από τους ψαλμούς του ο βασιλιάς και προφήτης Δαυίδ αναφέρει κατά λέξη: «ενύσταξεν η ψυχή μου από ακηδίας». Αυτή η φράση με απλά λόγια σημαίνει ότι οι πολλές θλίψεις καθήλωσαν μέχρις απελπισίας την ψυχή του ποιητή, ώστε να μην έχει τη δύναμη να αντιδράσει, όπως συμβαίνει με τον άνθρωπο που βρίσκεται σε κατάσταση υπνηλίας. Εμβαθύνοντας στη συνέχεια στον ψαλμικό στίχο μπορούμε εύκολα και με ακρίβεια να διαγνώσουμε, τόσο τα αίτια όσο και τα συμπτώματα, του πάθους που λέγεται ακηδία.

Ο άνθρωπος συνήθως θλίβεται όταν διαπιστώνει εκ των υστέρων κάποιες λανθασμένες δικές του ενέργειες ή όταν έχει το λογισμό ότι οι άλλοι τον αδικούν με έργα, λόγια ή παραλείψεις. Αν λοιπόν κάποιος δεν έχει μυστηριακή ζωή και δεν εξομολογείται τους λογισμούς του, φυσικό είναι, μετά από κάθε

νέα αφορμή θλίψης, να προστίθεται μεγαλύτερο βάρος στην ήδη βεβαρημένη ψυχή του. Το άλλο πεδίο δράσης τού πονηρού είναι η αναβλητικότητα. Μόλις κανείς διανοηθεί ότι πρέπει να καθαρίσει την ψυχή και τη συνείδησή του, ο διάβολος του υποβάλλει τη σκέψη της ντροπής ή του προτείνει την αναβολή για κάποια άλλη προσφορότερη στιγμή. Έτσι ο μαθητής αναβάλλει μέχρι να ενηλικιωθεί, ο στρατιώτης αισθάνεται ότι οι συνθήκες του στρατοπέδου δεν ευνοούν την ενασχόληση με τα πνευματικά, ο φοιτητής μεταθέτει χρονικά το ζήτημα γιατί βρίσκεται σε μεταβατική περίοδο, ο άγαμος περιμένει να τακτοποιηθεί πρώτα η ζωή και ύστερα η ψυχή του και ο έγγαμος δεν ευκαιρεί λόγω υποχρεώσεων. Κατά βάθος όλοι θεωρούν ότι η μετάνοια αρμόζει στη φάση των γηρατειών, αγνοώντας προφανώς αυτό που λέει ένας Άγιος της Εκκλησίας μας. Ότι οι δαίμονες κλέβουν το χρόνο της ζωής μας, επομένως και της μετάνοιάς μας, αργά και αθόρυβα αλλά σταθερά, όπως τα μυρμήγκια κλέβουν το σιτάρι από το αλώνι. Κι αν δεν απαλλαγούμε από την ακηδία, κι αν δεν επιδοθούμε σε πνευματικούς αγώνες, είναι βέβαιο πως θα χάσουμε την αιωνιότητα. Γιατί, όπως λέγει ο Μέγας Βασίλειος, ποιος γνωρίζει τη διάρκεια της ζωής του και ποιος μας εγγυάται τα γηρατειά;

Η ζωή του στρατοπέδου, αγαπτηοί εθνοφρουροί, έχει σίγουρα τις δυσκολίες της, όπως και κάθε άλλη φάση της ζωής του ανθρώπου. Η προσωρινή στέρψη συγγενών και φίλων, η διακοπή των σπουδών, η αλλαγή συνηθειών στο ντύσιμο, τη διατροφή και την ψυχαγωγία, οι ασκήσεις και οι σκοπιές, δεν βρίσκονται ασφαλώς μέσα στις επιλογές ενός νέου ούτε και θεωρούνται αυτοσκοπός. Από τη στιγμή, ωστόσο, που το συμφέρον της πατρίδας μάς επιβάλλει να υποβληθούμε σε κάποιες θυσίες, δεν πρέπει να αφήσουμε αρνητικά αισθήματα και καταστάσεις όπως η θλίψη, το άγχος και η απελπισία, ή για να

χρησιμοποιήσουμε τη θεολογική γλώσσα, όπως η ακηδία να κυριαρχήσουν στην ψυχή μας.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, μια από τις μεγαλύτερες εκκλησιαστικές μορφές που ευεργέτησε την ανθρωπότητα με τα συγγράμματα, τα φιλανθρωπικά έργα και την πνευματική δράση του, πέθανε εξόριστος και μετά από πολλές κακουχίες. Σε όλη τη ζωή του και μέχρι την ώρα που ξεψύχησε, ευχαριστούσε το Θεό με τη φράση «δόξα τω Θεώ πάντων ένεκεν». Αυτή η ευχαριστιακή αντιμετώπιση της ζωής, με τα καλά ή τις δυσκολίες της, είναι η μεγαλύτερη φιλοσοφία και συνάμα το αντίδοτο στο άγχος και την ακηδία. Γιατί η ψυχή που έμαθε να ευχαριστεί το Θεό για τα λίγα ή πολλά που της χαρίζει δεν θα πνίγει ποτέ από το άγχος και την αγωνία τού αύριο και όποιος ερμηνεύει τις θλίψεις της ζωής ως δοκιμασίες που επιτρέπει ο Θεός για την άσκηση και το πνευματικό του συμφέρον, δεν κινδυνεύει να νικηθεί από την ακηδία.

Αν εστιάσουμε την προσοχή μας σε πρακτικά ζητήματα της καθημερινής στρατιωτικής ζωής, θα διαπιστώσουμε πως είναι δυνατό να ωφελείται κανείς ακόμη κι από αυτά που οι πολλοί θεωρούν αρνητικά. Η στρατιωτική πειθαρχία, για παράδειγμα, για τον υπερήφανο άνθρωπο είναι στέρψη ελευθεριών και ισοπέδωση προσωπικότητας, ενώ για τον καλοπροαίρετο είναι ευκαιρία για απόκτηση αρετών όπως η υπακοή, η εργατικότητα και ιδίως η ταπείνωση. Οι ώρες στη σκοπιά, που για κάποιους μοιάζουν ατέλειωτες, είναι ευκαιρίες για άσκηση της προσευχής, που, ίσως, ποτέ ξανά δεν θα σας δοθούν. Οι ομαδικές εργασίες, αντί να θεωρούνται ως αγγαρείες, θάπρεπε να αξιοποιούνται ως άσκηση στη διακονία των συνανθρώπων μας, σύμφωνα και με το πνεύμα του ευαγγελίου. Και ο ελεύθερος χρόνος θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την αληθινή ψυχαγωγία με τη μελέτη πνευματικών βιβλίων ή άλλων

ωφέλιμων αναγνωσμάτων.

Ο πόλεμος, αγαπητοί εθνοφρουροί, είναι διπλός. Εναντίον των ορατών εχθρών όταν απαιτηθεί και εναντίον των αοράτων δαιμόνων, που είναι ακατάπαυστος. Ας είμαστε διαρκώς έτοιμοι και για τους δύο. Άγρυπνοι στο σώμα και σε εγρήγορση πνευματική, για να μην υποτάξει ο εχθρός ούτε τη γη μας ούτε την ψυχή μας.

